

Region Syd

Vecka 20, 2020

Kväveupptaget ökar nu

Kväveupptaget i höstvetefälten börjar nu ta lite fart. Mellan 1 och 8 maj var kväveupptaget i Region Syd i medeltal 25 kg per hektar i de fält vi följer. Totalt har fälten utan stallgödsel nu tagit upp i genomsnitt 52 kg kväve per hektar. I nollrutorna är kväveupptaget fortsatt lågt med 16 kg kväve upptaget i de fält som inte har stallgödsel i växtföljden. Merparten av fälten är fortfarande i stråskjutningsfasen men några tidiga fält har ett utväxande flaggblad (DC 37).

Nollrutor, Region Syd 8 maj 2020

Foto där inget annat
anges: Karl-Johan Fabó,
LH= Lisbeth Hansson

Fjälkinge 11/5 Foto: LH

Löderup 10/5 Foto: LH

Kristianstad 11/5 Foto: LH

Västraby 2

Västraby 1

Kattarp 2

Kattarp 1

Trelleborg 2

Trelleborg 1

Skegrie

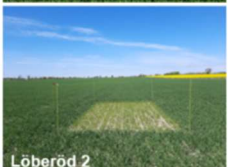
Håslöv

Sjötorp 2

Sjötorp 1

Löberöd 2

Löberöd 1

Ett collage över de 15 nollrutor som vi följer visar på variationen mellan fälten. Nollrutorna har endast levererat små kvävemängder i de flesta fält medan gödselkväve nu börjar tas upp i fälten.

Väderdata

Veckan som föregick mätningen den 8 maj var nederbördsfattig på de flesta platserna. Som mest uppmättes 12 mm vid mätstationen i Kristianstad, följt av 10 mm i Löderup och 7 mm i Trelleborg. Vid stationerna i Vellinge och Lund registrerades endast 0-0,2 mm. Så det är torrt på många platser.

Medeltemperaturerna i luften var något högre än veckan dessförinnan, varierade mellan 9 och knappt 10 grader. I början av veckan uppmättes under natten så låga temperaturer som 2 grader, men de ökade något mot slutet av veckan. Marktemperaturen var som medeltal drygt 10 grader både i Svalöv, och Alnarp.

Utvecklingsstadium och upptaget kväve

I tabell 1 visas vetets utvecklingsstadium och upptag av kväve 8 maj jämfört med 1 maj. Vid mätningen den 8 maj hade tre fält nått DC 37, då flaggbladet just är synligt. Resterande 12 fält är kvar i stråskjutningsfasen.

I medeltal av fälten utan stallgödsel har 52 kg kväve per hektar tagits upp i grödan och 16 kg i nollrutorna. I fält med stallgödsel i växtföljden är det genomsnittliga kväveupptaget 61 kg i fält och 26 kg per hektar i nollrutorna. I både fält med och utan stallgödsel har kväveupptaget ökat med 25 kg kväve i medeltal, medan kväveupptaget i nollrutorna varit 3-6 kg senaste veckan.

I nollrutorna är det totala kväveupptaget fortfarande ovanligt lågt. Däremot har nu kväveupptaget i fält tagit lite fart med 25 kg kväve i upptag sedan förra mätningen. Samtidigt ser vi en variation där tre fält med stallgödsel i växtföljden (Löderup, Kristianstad och Fjälkinge) i medeltal har 30 kg högre kväveupptag i nollrutorna och 40 kg högre kväveupptag i fält än övriga rutor som vi följer. Det sammanfaller även med att kväveupptaget mättes ett par dagar senare här samt att vetet i alla de fälten då redan nått DC 37.

Tabell 1. Grödans upptag av kväve 8 maj i jämförelse med mätningen den 1 maj 2020. Avvikande datum för mätning: Löderup 10 maj, Kristianstad och Fjälkinge 11 maj

	Plats	Sort	Förfrukt	DC-stadium	NOLLRUTA		FÄLT	
					Upptag i nollruta (kg N/ha)	Jmf. med förra mätningen	Upptag i fält (kg N/ha)	Jmf. med förra mätningen
Utan stallgödsel	Kattarp 1	Julius	höstraps	32	17	4	49	30
	Kattarp 2	Linus	rödklöver	32	23	8	50	23
	Trelleborg 1	Brons	höstraps	31	16	2	52	16
	Trelleborg 2	Linus	höstraps	32	13	0	52	23
	Löberöd 1	Brons	höstraps	31	10	0	32	18
	Löberöd 2	Brons	potatis	30	9	0	47	25
	Sjöstorp 1	Julius	höstraps	33	29	6	80	35
	Sjöstorp 2	Julius	rödklöver	32	14	3	56	30
Med stallgödsel	Västraby 1	Ellvis	vall	31	18	4	29	17
	Västraby 2	Ellvis	vårkorn	32	18	3	53	23
	Håslöv	Brons	höstvet	31	11	2	42	21
	Skegrie	Brons	höstraps	32	15	1	63	25
	Löderup	Torp	höstraps	37	50	8	97	25
	Kristianstad	Linus	vårkorn	37	40	5	98	30
	Fjälkinge	Praktik	sockerbetor	37	52	22	78	36

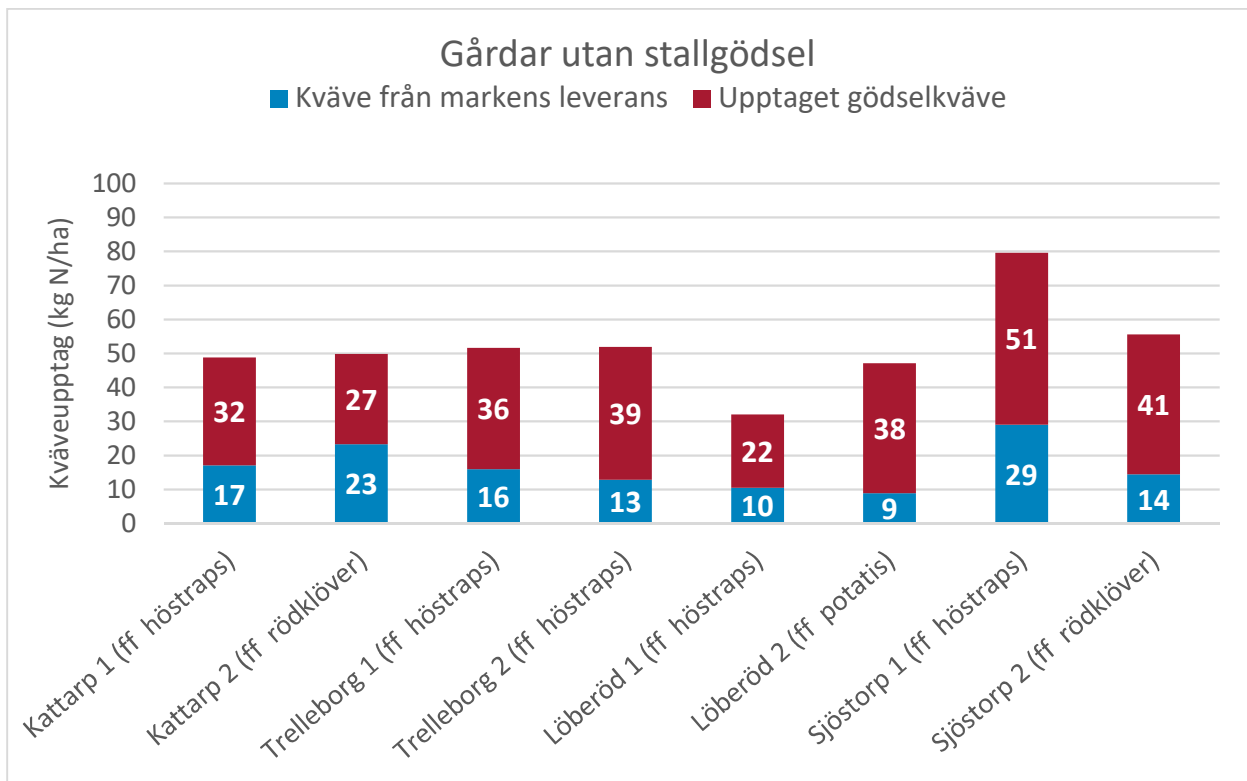

Diagram 1. Kväveupptag i höstvetefälten utan stallgödsel i växtföljden, 8 maj 2020, fördelat på markens kväveleverans och upptaget gödselkväve. Förfrukten anges inom parentes för varje fält.

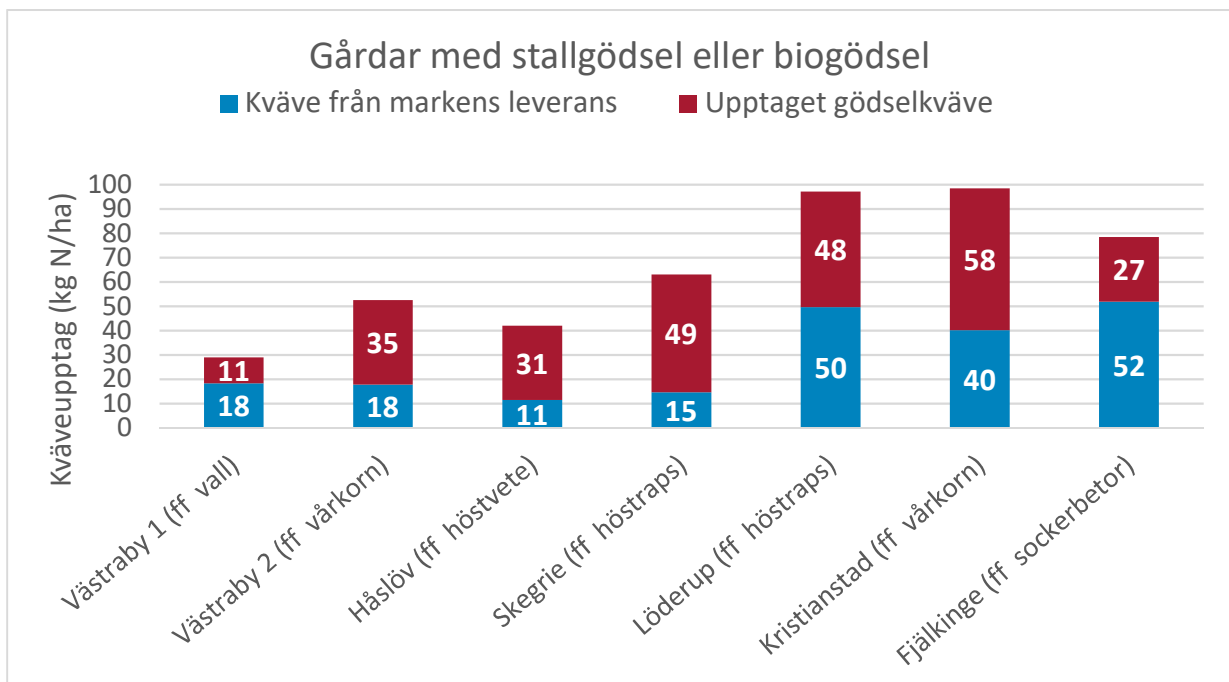

Diagram 2. Kväveupptag i höstvetefälten med stallgödsel i växtföljden, 8 maj 2020, fördelat på markens kväveleverans och upptaget gödselkväve. Förfrukten anges inom parentes för varje fält. Avvikande datum för mätning: Löderup 10 maj, Kristianstad och Fjälkinge 11 maj

Jämfört med tidigare år

Vi har här tittat på kväveupptag i nollrutor och fält hos fyra gårdar utan stallgödsel i växtföljden, där cirka 8 fält årligen ingår i jämförelsen. I dessa fält har nu kväveupptaget börjat ta fart och har sedan förra veckan ökat med 25 kg kväve per hektar. Kväveupptaget i nollrutorna vid denna mätvecka (v19) har endast ökat med tre kilo sedan förra veckan och ligger lägre än tidigare år för dessa gårdar.

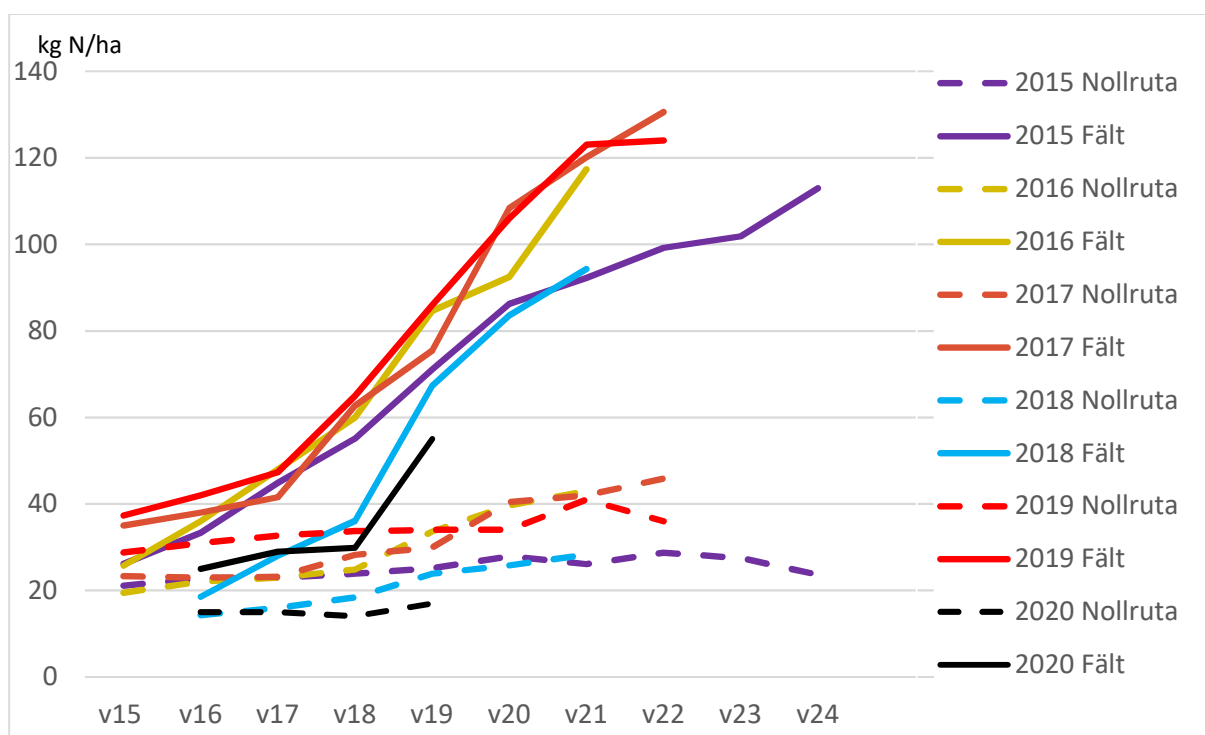

Diagram 3. Kväveupptag i höstvetefält och nollrutor i en jämförelse 2015-2020 mellan fyra gårdar (cirka 8 fält årligen). Gårdarna är Kattarp, Skegrie, Trelleborg och Sjöstorp.

Varken restkväve eller värme matar på med kväve i nollrutan

Nollrutorna har fortfarande ett ovanligt lågt upptag för den här tidpunkten på våren på de flesta platser.

När det gäller restkväve från föregående säsong har vi ett mer normalt läge jämfört med våren 2019. Dels har vi haft goda skördar föregående år, i motsats till fjol våras då en del restkväve kunde utnyttjas till våren 2019. Dels har vi en blöt och nederbördsrik och relativt varm vinter utan tjäle bakom oss. Det har ökat risken för transport av nitratkväve ner i markprofilen och i förlängningen utlakning under vintern.

Helena Aronsson och maria Blomberg på SLU har tittat på utlakning under vintern i ett par av sina utlakningsförsök. På försöksplatsen Mellby som har lätta jordar och normalt stor risk för utlakning har utlakningen också varit ganska stor under vintern, även om det inte är extremt när man jämfört med tidigare år. I ett försöksled med vårsäd som förfrukt som höstplöjdes och som var utan gröda under vintern var utlakningen 56 kg kväve per hektar från tidigt i höstas till och med mars 2020, se Diagram 4. Månaden februari stack ut med stor avrinning och en större utlakning än de andra månaderna, på cirka 12 kg kväve per hektar.

Våren har sedan varit både kall och relativt torr i vårt område och som vi vet, och skrivit om i tidigare Säsongsnytt, behöver marktemperaturen nå över 10 grader för att mineraliseringen ska få fart. Låg temperatur och även lite nederbörd i vår talar inte för hög mineralisering.

Dags för komplettering i ett par fält

I höstvetefälten har kväveupptaget ökat rejält från förra veckan. De flesta fält ligger kvar i stråskjutningsfasen vilket gör att även de kommande mätningarna i nollrutorna hjälper oss i beslutet om eventuell kompletteringsgiva i vetet i DC 37, och hur mycket extra kväve som kan behövas.

För tidiga fält som kommit till DC37 är det nu dags att ta beslut om kompletteringsgödsling. Eftersom väderprognosen spår en kylig period närmsta veckan lugnas troligen vetets utvecklingstakt ner ytterligare ett tag framöver.

Att ta hjälp av en nollruta och bedöma kompletteringsgödslingen när flaggbladet är på väg ut är en metod som visat sig fungera väl. Även fjolårets kvävestrategiförsök (L3-2314) visade att en kompletteringsgödsling i flaggbladstadiet, stadium DC37, med omkring 30 procent av planerad gödslingsgiva, i medeltal gav högsta skörd i nio kvävestrategiförsök 2019. [Du kan läsa mer om resultaten i fjolårets kvävestrategiförsök \(L3-2314\) här.](#)

En väldigt viktig del i att bedöma kompletteringsgivan av kväve är att uppskatta skördepotentialen. Här är såklart tidigare erfarenhet av fältets skördepotential en viktig del i bedömningen.

I skriften [Rekommendationer för gödning och kalkning 2020](#) finns schablonrekommendationer för kvävegödning till höstvetet efter stråsäd utifrån förväntad skörd (Tabell 11, sidan 40). För höstvetet med det högsta kvävebehovet, det vill säga kvarnvetet med krav om 12 procent proteinhalt, kan du utgå från att kväverekommendationerna i tabellen räknar med en markleverans (ogödslad) på drygt 30 kg kväve per hektar. Har du exempelvis en nollruta som du uppskattar eller har uppmätt ett större kväveupptag än så från vid DC37, tyder mätningarna i försöken på att du sänka den totala kvävegivan med dubbla skillnaden. Det innebär att om grödan i nollrutan istället för drygt 30 kg N per hektar, tagit upp cirka 50 kg kväve, kan du sänka totala kvävegivan utifrån tabellvärdet, med cirka 40 kg (20*2).

Vid vår nollrutemätning i måndags den 11 maj hade nollrutan i Löderup tagit upp just 50 kg N per hektar och hade även nått utvecklingsstadium DC 37, se bilden nedan.

I Löderup hade nollrutan tagit upp 50 kg N per hektar vid mätningen den 11 maj. Foto: Lisbeth Hansson

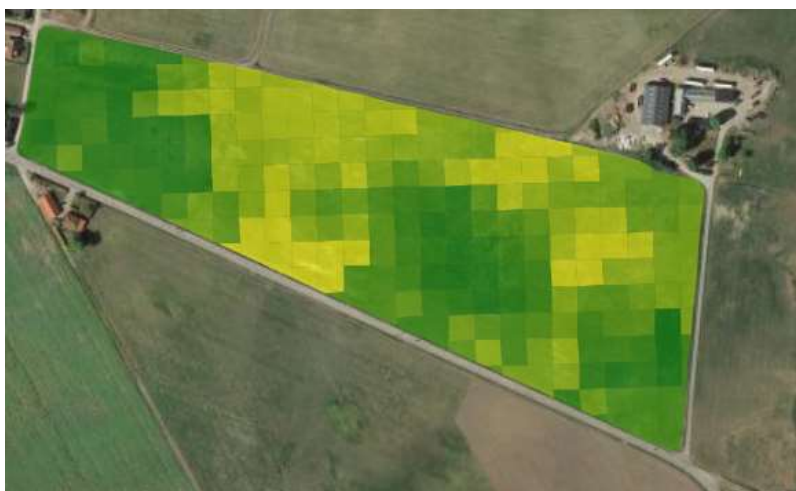
Ta även hänsyn till fältets variation

Utöver att bedöma skördenivå och nollrutans kväveleverans behöver du också ta hänsyn till variationen i fält till exempel med hjälp av N-sensor, CropSAT eller andra verktyg. Med hjälp av satellitbilder kan du bedöma variationen och även göra en styrfil för varierad kompletteringsgödning i fältet.

CropSAT

Även i år bidrar Greppa Näringen i arbetet med att ta fram vegetationsindexkartor, så att tjänsten kan utnyttjas kostnadsfritt. Du kommer åt kartorna från Greppa Näringens hemsida www.greppa.nu/ under ”Räkna själv”, eller via webbplatsen www.cropsat.se. Det är DataVäxt som ansvarar för CropSAT sedan förra året. Genom en sökfunktion kan du markera block, dela fälten med hjälp av en delningslinje och ta fram en vegetationskarta, samt vid behov skapa tilldelningsfil för gödning.

Den europeiska rymdstyrelsen, ESA, har skjutit upp ett antal satelliter och Sverige är en av de stater som delfinansierar arbetet. Sentinel 2 passerar över Sverige var femte dag. Det innebär att det numer finns många tillfällen då satellitbilder kan tas under molnfria förhållanden. Under perioden 9 april till 11 maj finns till exempel sex bilder publicerade för fält i nordvästra Skåne.

Fält med höstvetete vegetationsindex 11 maj 2020 i nordvästra Skåne.

Följ våra mätningar

I Säsongsnytt för Region Syd hittar du våra löpande mätningar av kväveupptag i de nollrutor vi följer. Nästa mätning i nollrutorna planeras till slutet av vecka 20 (cirka 15 maj).

Kväveupptag på de olika platserna

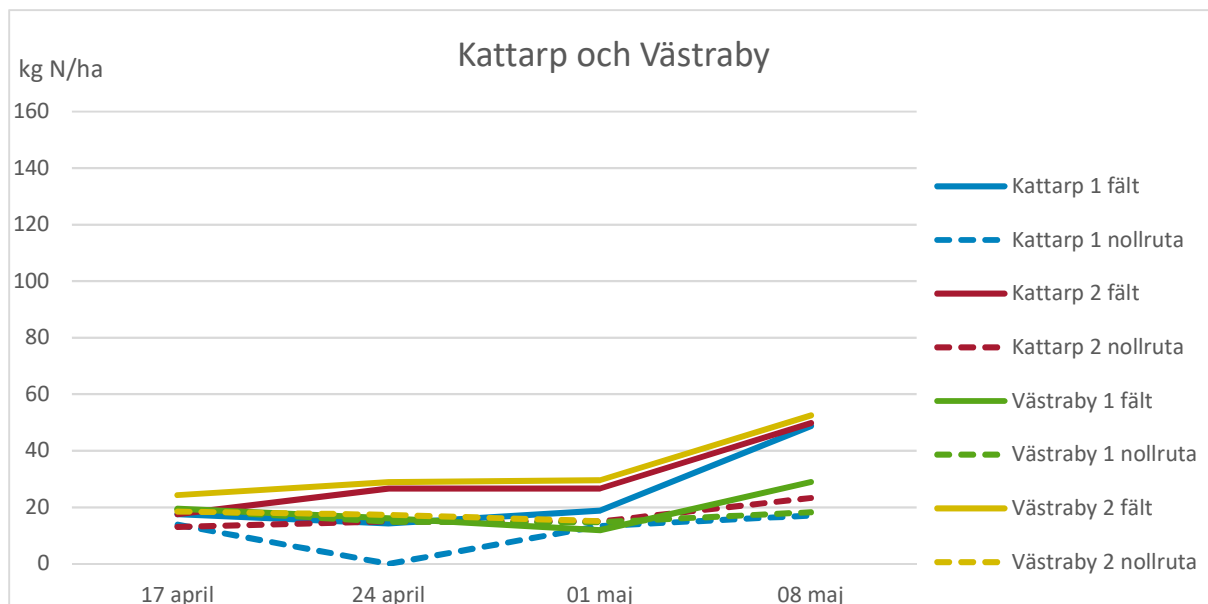

Diagram 5. Kväveupptag i nollruta och fält för Kattarp och Västraby

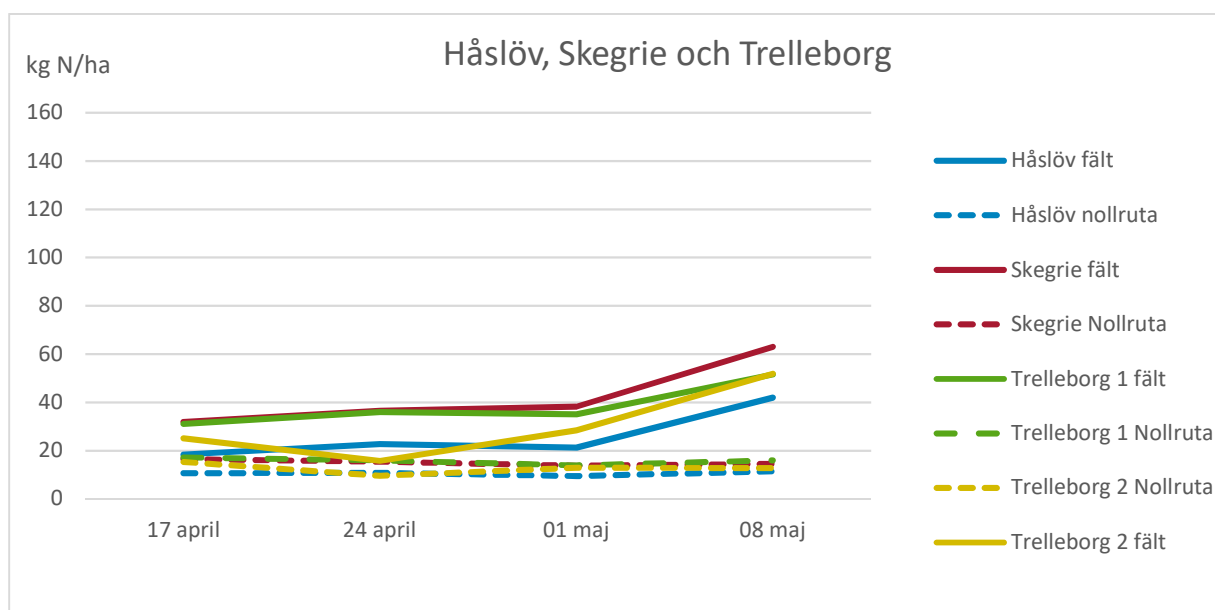

Diagram 6. Kväveupptag i nollruta och fält för Håslöv, Skegrie och Trelleborg

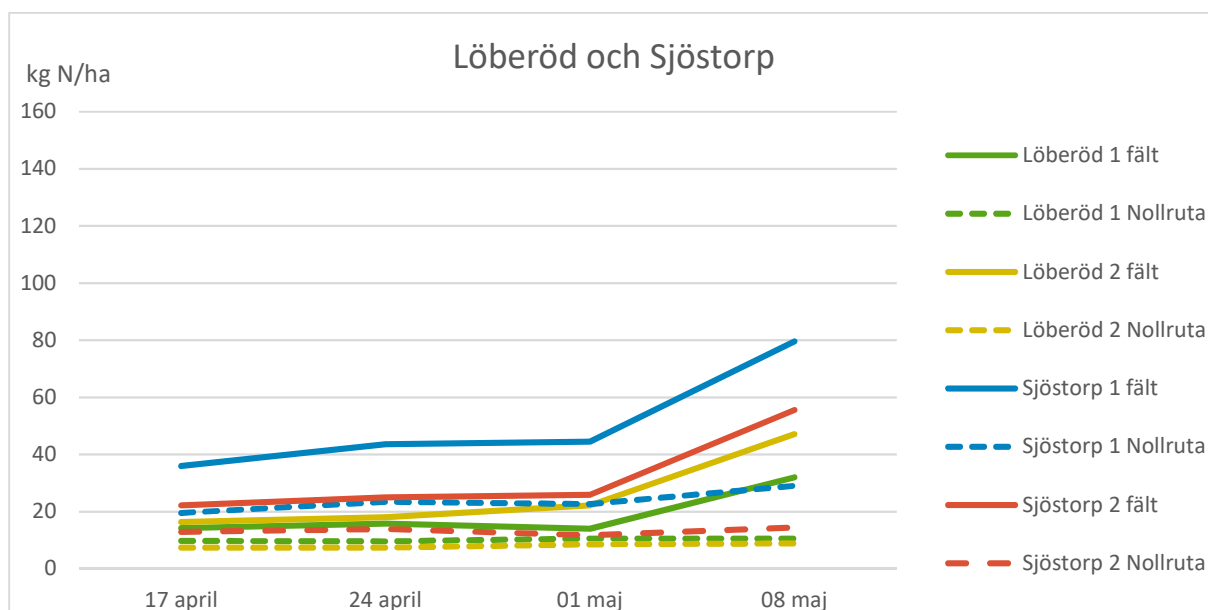

Diagram 7. Kväveupptag i nollruta och fält för Löberöd och Sjöstorp

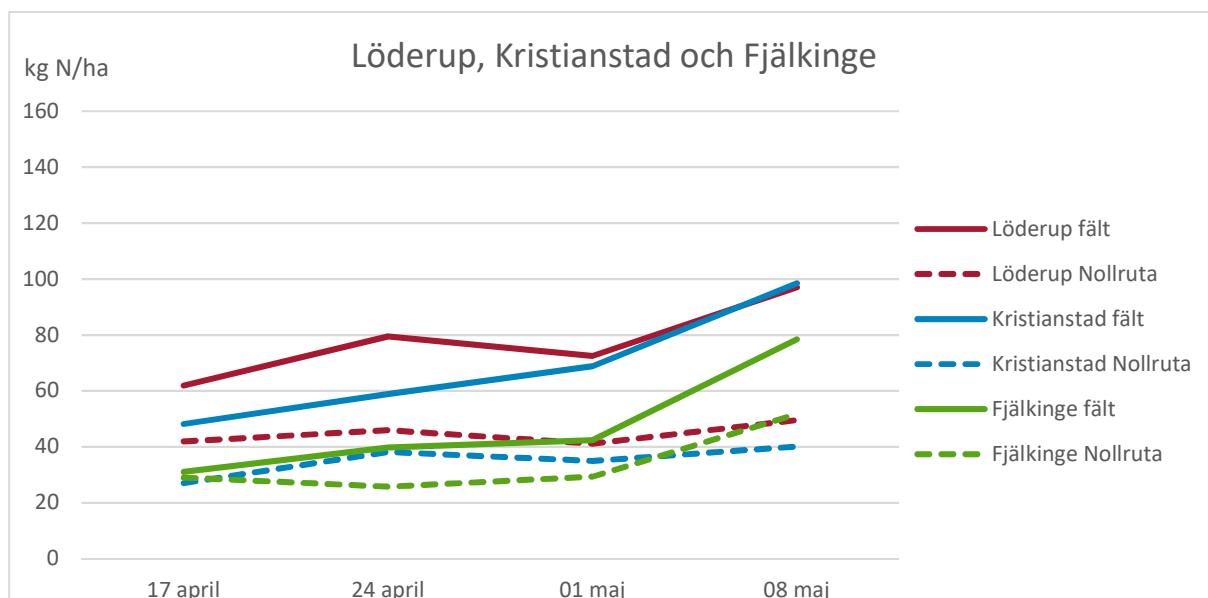

Diagram 8. Kväveupptag i nollruta och fält för Löderup, Kristianstad och Fjälkinge

Emma Hjelm, Stina Olofsson, Cecilia Linge, Alnarp